

Zakon o ugovorima o prevozu u drumskom saobraćaju

Zakon je objavljen u "Službenom listu CG", br. [53/2009](#) i [36/2013](#).

I. OPŠTE ODREDBE

Predmet zakona

Član 1

Ovim zakonom uređuju se ugovorni i drugi obligacioni odnosi u oblasti prevoza putnika i tereta u unutrašnjem i međunarodnom drumskom saobraćaju.

Uređivanje odnosa

Član 2

Odnosi uređeni ovim zakonom mogu se ugovorom, odnosno opštim uslovima prevoza i drukčije urediti, ukoliko to nije u suprotnosti sa ovim zakonom i međunarodnim potvrđenim sporazumima.

Opšti uslovi prevoza

Član 3

(1) Opštim uslovima prevoza putnika ili ugovorom između prevoznika i putnika, odnosno pošiljaoca ne može se prevoznik, potpuno ili djelimično, osloboditi odgovornosti predviđene ovim zakonom, ne može se teret dokazivanja prebaciti sa prevoznika na drugo lice, niti se mogu predvidjeti ograničenja odgovornosti za prevoznika povoljnija od ograničenja predviđenih ovim zakonom.

(2) Prevoznik je dužan da zainteresovanom licu, na njegov zahtjev, stavi na uvid opšte uslove prevoza.

Definicije

Član 4

Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeće značenje:

- 1) **prevoznik** je lice koje, na osnovu ugovora, prevozi putnike ili teret;
- 2) **korisnik prevoza** je lice koje, na osnovu ugovora s prevoznikom, stiče određena prava i preuzima određene obaveze;
- 3) **putnik** je lice koje, na osnovu ugovora, ima pravo na prevoz;
- 4) **naručilac prevoza** je lice koje, u svoje ime, a za račun drugog lica, zaključuje s prevoznikom ugovor o prevozu putnika;
- 5) **pošiljalac** je lice koje, na osnovu ugovora, predaje teret na prevoz;
- 6) **primalac** je lice ovlašćeno da u mjestu odredišta primi teret predat na prevoz;
- 7) **imalac prava** je lice koje, na osnovu ugovora, ima zahtjev prema prevozniku;
- 8) **prtljag** su stvari koje putnik ima pravo da ponese sa sobom na osnovu ugovora o prevozu prtljaga ili opštih uslova o prevozu putnika;
- 9) **ručni prtljag** su stvari koje se mogu unijeti u vozilo i smjestiti na određeno mjesto i koje putnik sam čuva;
- 10) **mjesto polaska** ili otpreme je mjesto u kojem započinje ugovoreni prevoz;
- 11) **mjesto utovara** je mjesto na kome se predaje teret prevozniku radi prevoza;
- 12) **mjesto odredišta** je mjesto završetka ugovorenog prevoza;
- 13) **mjesto istovara** je mjesto u kome primalac prima teret;
- 14) **vozilo** je svako motorno vozilo koje se koristi za izvršenje ugovora o prevozu, pri čemu priključno vozilo predstavlja sastavni dio vozila;
- 15) **opasni tereti** su svi oni tereti koji u toku proizvodnje, transporta, skladištenja ili rukovanja mogu da izazovu posljedice štetne po zdravlje i okolinu;
- 16) kašnjenje je razlika između vremena polaska autobusa utvrđenog redom vožnje i njegovog stvarnog polaska u linijskom prevozu putnika;
- 17) otkazivanje je neobavljanje prevoza putnika prema redu vožnje u linijskom prevozu putnika;
- 18) karta sa otvorenim datumom putovanja je vozna karta koja omogućava da putnik naknadno rezerviše datum putovanja.

II. PREVOZ PUTNIKA

Ugovor o prevozu putnika

Član 5

Ugovorom o prevozu putnika prevoznik se obavezuje da putnika preveze do mjesta odredišta, a putnik da prevozniku plati naknadu za prevoz.

Zaključenje ugovora

Član 6

- (1) Ugovor o prevozu putnika zaključuje se između prevoznika i putnika ili između prevoznika i naručioca prevoza.
- (2) Ugovorom zaključenim između prevoznika i naručioca prevoza prevoznik se obavezuje da, pod uslovima utvrđenim ugovorom i opštim uslovima poslovanja prevoznika, preveze putnika koga odredi naručilac prevoza do mjesta odredišta.

Obaveze prevoznika prema putnicima

Član 7

- (1) Prevoznik je dužan da se prema putniku ponaša pristojno i sa uvažavanjem i da putnika preveze prema objavljenom redu vožnje, pod uslovima u pogledu udobnosti i higijene koji su, obzirom na vrstu prevoza, vozila i dužinu putovanja, propisani opštim uslovima prevoza putnika.
- (2) Ako redovna prevozna sredstva prevoznika nijesu dovoljna za izvršenje svih zahtjevanih prevoza, prvenstvo imaju lica sa prtljagom za koje je to posebnim propisima predviđeno, a dalje prvenstvo se određuje prema redu zahtjeva, s tim da se između istovremenih zahtjeva prvenstvo određuje prema većoj dužini prevoza.
- (3) Prevoznik je dužan da putniku obezbijedi mjesto u vozilu označeno na voznoj karti ili prevoz određenim vozilom, ako je to posebno ugovoreno.
- (4) Ako se za vrijeme prevoza kod putnika pojave znaci neke od zaraznih bolesti, prevoznik je dužan da putnika preveze do prvog mjesta u kome postoji mogućnost da mu se pruži potrebna zdravstvena pomoć.

Prevoz lica sa invaliditetom

Član 7a

- (1) Prevoznik ne smije da odbije izdavanje rezervacije i vozne karte i prevoz lica sa invaliditetom.
- (2) Izuzetno od stava 1 ovog člana, prevoznik može da odbije da izda rezervaciju i voznu kartu i preveze lice sa invaliditetom u slučaju da vozilo konstrukcijski nije pogodno za jednostavan i bezbjedan ulazak, izlazak i prevoz lica sa invaliditetom.
- (3) Lice sa invaliditetom može da ima pratnju lica koje će mu pružiti neophodnu pomoć prilikom ulaska, izlaska i prevoza.
- (4) Za lice u pratnji iz stava 3 ovog člana prevoz je besplatan i obezbjeđuje mu se mjesto pored lica sa invaliditetom ako to omogućava konstrukcija vozila.

Uskraćivanje prava na prevoz

Član 8

- (1) Prevoznik nije dužan da primi na prevoz lice za koje se može opravdano pretpostaviti da će onemogućiti prevoznika u izvršenju njegovih obaveza prema drugim putnicima (lica pod dejstvom alkohola, psiho-aktivnih supstanci, lica koja se nedolično ponašaju i sl).
- (2) Prevoznik može, bez obaveze vraćanja naknade za prevoz, uskratiti prevoz putniku koji svojim ponašanjem uznemirava druge putnike ili koji se ne pridržava propisa o javnom redu u vozilu za vrijeme putovanja.

Vrste ugovora

Član 9

Ugovor između prevoznika i putnika, odnosno naručioca prevoza može se zaključiti za određeno vrijeme ili za jedno ili više putovanja.

Vozna karta

Član 10

- (1) Prevoznik je dužan da putniku u linijskom prevozu izda voznu kartu.
- (2) Vozna karta iz stava 1 ovog člana može biti pojedinačna ili grupna.
- (3) Vozna karta je dokaz da je zaključen ugovor o prevozu putnika, ali se postojanje ugovora o prevozu može dokazivati i na drugi način.
- (4) Vozna karta, po pravilu, glasi na donosioca, a može glasiti i na ime.
- (5) Ako vozna karta glasi na ime, ne može se prenijeti na drugo lice bez saglasnosti prevoznika.
- (6) Ako putnik nema kod sebe voznu kartu, ako je nepravilna ili izgubljena, to ne utiče na postojanje ili važnost ugovora o prevozu.
- (7) Ako je ugovor o prevozu zaključen s naručiocem prevoza, prevoznik, po pravilu, ne izdaje voznu kartu.

Odustajanje od ugovora

Član 11

- (1) Putnik ima pravo da odustane od ugovora o prevozu putnika prije nego što počne njegovo izvršenje.
- (2) Prevoznik je dužan da vrati putniku naknadu za prevoz, ako putnik odustane od putovanja najkasnije dva sata u međunarodnom prevozu, a jedan sat u unutrašnjem prevozu, prije početka putovanja.
- (3) Ako putnik odustane od putovanja pod uslovima iz stava 2 ovog člana, prevoznik može zadržati najviše 10% od iznosa naknade za prevoz.
- (4) Odredbe st. 2 i 3 ovog člana ne mogu se mijenjati ugovorom o prevozu na štetu putnika.

Odgovornost naručioca prevoza

Član 12

Naručilac prevoza odgovara prevozniku za obaveze koje proizlaze iz ugovora o prevozu putnika.

Odustajanje od ugovora zbog kašnjenja sa otpočinjanjem prevoza

Član 13

- (1) Ako prevoz ne otpočne u vrijeme koje je određeno redom vožnje ili ugovorom, putnik, odnosno naručilac prevoza može da odustane od ugovora o prevozu putnika i da zahtijeva povraćaj naknade za prevoz u punom iznosu od prevoznika.
- (2) Ako je linjski prevoz putnika otkazan ili kasni u polasku sa autobuske stanice više od 120 minuta ili ako prevoznik očekuje da će linjski prevoz biti otkazan ili kasniti u polasku sa autobuske stanice više od 120 minuta, prevoznik je dužan da putniku ponudi alternativni prevoz do mjesta odredišta ili da vrati naknadu za prevoz u punom iznosu i besplatno preveze putnika do prvog alternativnog mjesta polaska.
- (3) Prevoznik je dužan da naknadu iz st. 1 i 2 ovog člana isplati u roku od 14 dana od dana podnošenja odštetnog zahtjeva.
- (4) U slučaju da prevoznik ne postupi u skladu sa stavom 2 ovog člana, putnik ima pravo na odštetu u iznosu od 50% cijene karte uz povratak naknade za prevoz u punom iznosu.
- (5) Prevoznik je dužan da odštetu i naknadu iz stava 4 ovog člana isplati u roku od 30 dana od dana podnošenja odštetnog zahtjeva.

Obaveze prevoznika u slučaju otkazivanja ili kašnjenja

Član 13a

- (1) Za putovanja čije je trajanje duže od tri sata, u slučaju otkazivanja ili kašnjenja prevoza pri polasku sa autobuske stanice više od 90 minuta, prevoznik je dužan da putnicima besplatno obezbijedi:
 - obroke i osvježavajuće napitke;
 - hotelski ili drugi smještaj i pomoć u organizovanju prevoza između autobuske stanice i mjesta smještaja u slučaju kada je potrebno zadržavanje jednu ili više noći.
- (2) U slučaju da su vremenski uslovi ili veće prirodne nepogode uzrok za otkazivanje ili kašnjenje prevoza iz stava 1 ovog člana, prevoznik nije dužan da postupi u skladu sa stavom 1 alineja 2 ovog člana.
- (3) U slučaju iz stava 1 alineja 2 ovog člana prevoznik može da ograniči ukupne troškove smještaja na iznos do 80 eura po noćenju za svakog putnika najviše za dvije noći.
- (4) Obaveza prevoznika iz člana 13 stav 2 ovog zakona i stava 1 ovog člana ne primjenjuje se na putnike koji imaju karte sa otvorenim datumom putovanja.

Prekid putovanja

Član 14

- Ako je u toku prevoza došlo do prekida putovanja iz razloga za koji putnik nije odgovoran, putnik može koristiti jedno od sljedećih prava:
- 1) zahtijevati da ga prevoznik, zajedno s prtljagom, svojim ili drugim pogodnim sredstvom preveze do mjesta odredišta;
 - 2) zahtijevati da ga prevoznik, zajedno s prtljagom, u primjerenom roku vrati u polazno mjesto i da mu vrati naknadu za prevoz;
 - 3) odustati od daljeg putovanja i od prevoznika zahtijevati povraćaj naknade za prevoz za neiskorišćeni dio puta u punom iznosu.

Odgovornost prevoznika

Član 15

- (1) Prevoznik odgovara za štetu nastalu zbog smrti, tjelesne povrede ili oštećenja zdravlja putnika uzrokovanu saobraćajnom nezgodom u toku prevoza, odnosno dok se putnik nalazio u vozilu ili dok je ulazio u vozilo ili izlazio iz vozila, kao i za štetu nastalu zbog zakašnjenja ili prekida putovanja.
- (2) Prevoznik odgovara za štetu koju putniku prouzrokuje lice koje je po njegovom nalogu radilo na izvršenju prevoza.
- (3) Prevoznik odgovara za štetu nastalu zbog smrti, tjelesne povrede ili oštećenja zdravlja putnika, osim ako dokaže da je šteta prouzrokovana radnjom putnika ili drugim uzrokom koji se nije mogao predvidjeti, izbjeći ili otkloniti.
- (4) Prevoznik odgovara za štetu nastalu zbog zakašnjenja, odnosno prekida putovanja, osim ako dokaže da do zakašnjenja, odnosno prekida putovanja nije došlo njegovom krivicom.

(5) U slučaju prekida putovanja zbog saobraćajne nezgode, prevoznik je dužan da putnicima obezbjedi odgovarajući smještaj, hranu, odjeću, prevoz i pružanje prve pomoći.

(6) U slučaju iz stava 5 ovog člana prevoznik može ograničiti ukupne troškove smještaja na iznos do 80 eura po noćenju za svakog putnika najviše za dvije noći.

Iznos naknade za štetu

Član 16

(1) Za štetu nastalu zbog smrti putnika, tjelesne povrede ili oštećenja zdravlja putnika prevoznik odgovara po putniku do 75 000 €.

(2) Za štetu nastalu zbog zakašnjenja, odnosno prekida putovanja, prevoznik odgovara do iznosa od trostruke do šestostruke naknade za prevoz.

Zahtjev za naknadu

Član 17

(1) Zahtjev za naknadu štete nastale zbog smrti, tjelesne povrede ili oštećenja zdravlja putnika podnosi se prevozniku u roku od šest mjeseci od dana saznanja za štetu.

(2) Zahtjev za naknadu štete nastale zbog zakašnjenja, odnosno prekida putovanja podnosi se prevozniku u roku od 15 dana od dana kad je putovanje završeno, odnosno kad je trebalo da bude završeno.

Prevoz putnika u gradskom i prigradskom saobraćaju

Član 18

Odredbe drugog poglavlja ovog zakona shodno se primjenjuju i na prevoz putnika u gradskom i prigradskom saobraćaju, ako propisima kojima se uređuje obavljanje gradskog i prigradskog saobraćaja nije drukčije određeno.

III. PREVOZ PRTLJAGA

Ugovor o prevozu prtljaga

Član 19

- (1) Prevoznik je dužan da primi na prevoz i preveze prtljag putnika.
- (2) Prtljag se prevozi uz naknadu, ako ugovorom o prevozu putnika nije drukčije određeno.
- (3) Ručni prtljag prevozi se bez posebne naknade.

Prtljažna karta

Član 20

- (1) Prevoznik je dužan da izda putniku prtljažnu kartu, koja sadrži broj i vrstu prtljaga.
- (2) Sve dok se ne dokaže suprotno, prtljažna karta predstavlja potvrdu navoda koji su u njoj sadržani, a ukoliko u njoj nijesu navedene rezerve, smatra se da je prtljag predat u ispravnom stanju.

Obaveze putnika

Član 21

Putnik je dužan da prevozniku naknadi štetu nastalu usljed svojstva ili stanja prtljaga, osim ako je svojstvo, odnosno stanje prtljaga bilo ili moralo biti poznato prevozniku.

Obaveze prevoznika

Član 22

- (1) Prevoznik je dužan da putniku izda prtljag u mjestu i u vrijeme završetka putovanja.
- (2) Prevoznik je dužan predati prtljag podnosiocu prtljažne karte.
- (3) Ako lice koje zahtijeva da mu se preda prtljag ne podnese prtljažnu kartu, prevoznik je dužan da tom licu preda prtljag samo ako ono dokaže da ima pravo na prtljag ili ako prevozniku pruži odgovarajuću garanciju.
- (4) Ako putnik po prispjeću vozila u mjesto odredišta ne preuzme prtljag, prevoznik je dužan da čuva prtljag na sigurnom mjestu, na trošak i rizik putnika, ili da ga povjeri na čuvanje trećem licu.
- (5) Prevoznik odgovara za izbor čuvara kome je predao prtljag na čuvanje.

Odgovornost prevoznika

Član 23

(1) Prevoznik odgovara za štetu nastalu zbog potpunog ili djelimičnog gubitka ili oštećenja prtljaga od trenutka prijema na prevoz do trenutka izdavanja, kao i zbog zakašnjenja u isporuci.

(2) Prevoznik odgovara za štetu nastalu zbog potpunog ili djelimičnog gubitka ili oštećenja prtljaga, kao i ručnog prtljaga, ako je potpuni ili djelimični gubitak ili oštećenje nastao usljed saobraćajne nezgode, osim ako dokaže da je šteta prouzrokovana radnjom putnika ili drugim uzrokom koji se nije mogao predvidjeti, izbjeći ili otkloniti.

(3) Prevoznik odgovara za štetu nastalu zbog potpunog ili djelimičnog gubitka ili oštećenja ručnog prtljaga ako putnik dokaže da je do štete došlo krivicom prevoznika.

(4) U slučaju krađe ili gubitka koji nijesu u vezi sa saobraćajnom nezgodom, prevoznik je odgovoran samo ako mu je taj prtljag bio predat na čuvanje. Smatra se da u taj prtljag spadaju lične stvari koje putnik ima na sebi ili uz sebe.

(5) Prevoznik odgovara za štetu nastalu zbog gubitka ili oštećenja opreme lica sa invaliditetom (invalidska kolica i druga oprema za kretanje), do iznosa troškova nabavke izgubljene opreme ili popravke oštećene opreme.

Zahtjev za naknadu

Član 24

Zahtjev za naknadu štete zbog potpunog ili djelimičnog gubitka ili oštećenja prtljaga podnosi se prevozniku u roku od 15 dana od dana saznanja za štetu.

Izgubljeni prtljag

Član 25

(1) Prtljag će se smatrati izgubljenim ukoliko putniku nije dostavljen u roku od sedam dana od dana kada je zahtijevao da mu se preda.

(2) Ako se izgubljeni prtljag pronađe u roku od godinu dana od dana kad je putnik zahtijevao da mu se preda, prevoznik će preduzeti sve potrebne radnje da o tome obavijesti putnika. U roku od 30 dana od dana dobijanja tog obavještenja putnik može zahtijevati da mu se prtljag dostavi u mjestu polaska ili u mjestu odredišta, uz povraćaj primljene naknade za štetu u vezi s gubitkom ili uz zadržavanje prava da zahtijeva naknadu zbog zakašnjenja isporuke.

Naknada za gubitak ili oštećenje prtljaga

Član 26

(1) Za štetu nastalu zbog potpunog ili djelimičnog gubitka ili oštećenja prtljaga prevoznik odgovara po jedinici prtljaga do 150,00 € ili po putniku do 600,00 €.

(2) Za štetu nastalu zbog potpunog ili delimičnog gubitka ili oštećenja ručnog prtljaga prevoznik odgovara po putniku do 300,00 €.

(3) Putnik može zahtijevati da se u prtljažnoj karti naznači i veći iznos od iznosa iz st. 1 i 2 ovog člana.

(4) Ako se prevoznik saglasi sa zahtjevom putnika iz stava 3 ovog člana, odgovara za štetu do iznosa naznačenog u prtljažnoj karti.

(5) U slučaju iz st. 3 i 4 ovog člana prevoznik može naplatiti od putnika srazmjerno povećanu naknadu za prevoz.

Rok za podnošenje prigovora

Član 27

(1) Prevoznik ne odgovara za štetu nastalu zbog potpunog ili djelimičnog gubitka ili oštećenja prtljaga ako putnik ne podnese osoblju prevoznika pisani prigovor odmah po završetku putovanja ili prevozniku najkasnije 24 časa po preuzimanju prtljaga.

(2) Izuzetno od odredbe stava 1 ovog člana, ako je šteta na prtljagu nastala zbog saobraćajne nezgode ili drugih uzroka usljed kojih putnik nije mogao da podnese prigovor u roku iz stava 1 ovog člana, prigovor se podnosi čim je to moguće, a najkasnije u roku od 15 dana od dana kada je putovanje završeno ili kad je trebalo da bude završeno.

IV. PREVOZ TERETA

Ugovor o prevozu tereta

Član 28

(1) Ugovorom o prevozu tereta prevoznik se obavezuje da teret preveze u mjesto odredišta i da ga preda primaocu ili drugom licu koje primalac odredi, a pošiljalac da prevozniku isplati ugovorenu naknadu za prevoz.

(2) Ugovor o prevozu tereta smatra se zaključenim kad prevoznik primi teret na prevoz.

Posebni tereti

Član 29

(1) Prevoznik ne smije primiti na prevoz teret čiji je prevoz zabranjen zakonom.

(2) Teret za koji je propisano da se može prevoziti samo pod određenim uslovima može se primiti na prevoz ako su ti uslovi ispunjeni.

Vozilo za prevoz tereta

Član 30

- (1) Prevoznik je dužan da teret preveze vozilom koje je određeno ugovorom o prevozu.
- (2) Ako vozilo nije određeno ugovorom o prevozu, prevoznik je dužan da teret preveze vozilom koje obezbjeđuje uredno i blagovremeno izvršenje prevoza.

Količina tereta

Član 31

- (1) Količina tereta koja se predaje na prevoz određuje se brojem komada, masom ili zapreminom.
- (2) Ako se količina tereta ne može tačno odrediti na način iz stava 1 ovog člana, određuje se mjerom uobičajenom u mjestu otpreme.

Pravo pošiljaoca na zamjenu tereta

Član 32

- (1) Umjesto tereta čiji je prevoz ugovoren, na prevoz se mogu predati drugi tereti, ako:
 - 1) se time ne mijenjaju uslovi prevoza na štetu prevoznika;
 - 2) zbog toga neće doći do znatnijeg zadržavanja vozila u mjestu utovara ili istovara;
 - 3) time neće biti ugrožena bezbjednost vozila i saobraćaja;
 - 4) pošiljalac pruži prevozniku, na njegov zahtjev, jemstvo za potraživanje koje bi moglo nastati zbog zamjene tereta.

Pakovanje tereta

Član 33

- (1) Pošiljalac je dužan da upakuje teret na propisan ili uobičajen način kako ne bi došlo do nastanka kakve štete ili ugrožavanja bezbjednosti ljudi ili dobara.
- (2) Prevoznik je dužan da odbije teret ako su nedostaci u njegovom pakovanju takvi da može biti ugrožena bezbjednost lica ili dobara ili prouzrokovana kakva šteta.
- (3) Pošiljalac je dužan da prevozniku da uputstvo za čuvanje tereta i rukovanje njime ako je riječ o teretu čiji prevoz nije uobičajen ili ako to prevoznik zahtijeva.

Odgovornost za štetu prouzrokovanu teretom

Član 34

- (1) Za štetu koju zbog nedostatka u pakovanju pretrpe treća lica za vrijeme dok se teret nalazi kod prevoznika odgovara prevoznik, a on ima pravo da zahtijeva naknadu od pošiljaoca.
- (2) Pošiljalac je odgovoran prevozniku za štetu prouzrokovanu licima, vozilu i drugim teretima dejstvom svojstava tereta koji je predat na prevoz, ako prevozniku ta svojstva nijesu bila poznata, niti su mu morala biti poznata.

Mjesto postavljanja vozila za utovar

Član 35

- (1) Prevoznik je dužan da vozilo postavi na mjesto koje je ugovorom o prevozu određeno za utovar tereta.
- (2) Ako mjesto utovara tereta nije ugovoreno, pošiljalac je dužan da ga blagovremeno odredi i da o tome obavijesti prevoznika.
- (3) Prevoznik je dužan da vozilo postavi na mjesto utovara ako se to može učiniti bez opasnosti za vozilo i ako se na tom mjestu teret može utovariti bez oštećenja vozila.
- (4) Ako mjesto utovara koje je odredio pošiljalac ne ispunjava uslove iz stava 3 ovog člana, prevoznik je dužan da vozilo postavi na najbliže mjesto koje ispunjava uslove za utovar.

Vrijeme postavljanja vozila na utovar

Član 36

- (1) Prevoznik je dužan da vozilo postavi na mjesto utovara ugovorenog dana i sata.
- (2) Ako je ugovorom o prevozu određen samo dan postavljanja vozila na mjesto utovara, prevoznik je dužan da vozilo postavi tog dana, ali najkasnije u roku koji omogućava utovar prije isteka radnog vremena pošiljaoca.
- (3) Prevoznik je dužan da pošiljaoca ili lice koje on odredi obavijesti o postavljanju vozila na mjesto utovara.

Utovar i istovar tereta

Član 37

Pošiljalac utovara teret u vozilo, a istovara ga primalac, ako ugovorom o prevozu tereta nije drukčije određeno.

Uputstvo prevoznika za utovar tereta

Član 38

Pri utovaru tereta u vozilo pošiljalac se mora pridržavati uputstava prevoznika koja se odnose na raspored tereta u vozilu i na ostale okolnosti koje bi mogle uticati na bezbjednost lica, vozila i tereta u vozilu.

Rok za utovar tereta

Član 39

(1) Utovar tereta u vozilo mora se započeti i izvršiti u primjerenom roku, ako ugovorom o prevozu tereta nije drukčije određeno.

(2) Rok za utovar tereta u vozilo produžava se za vrijeme za koje se utovar nije mogao izvršiti zbog razloga za koje nijesu odgovorni ni pošiljalac ni prevoznik.

Dodatno vrijeme za utovar tereta

Član 40

(1) Ako teret nije utovaren u vozilo u ugovorenom roku zbog razloga za koji je odgovoran pošiljalac, prevoznik mora zadržati vozilo na mjestu utovara još najviše za vrijeme koje odgovara polovini ugovorenog vremena za utovar (dodatno vrijeme utovara).

(2) Za dodatno vrijeme utovara prevoznik ima pravo na posebnu naknadu, a ako ta naknada nije ugovorena, visina naknade određuje se po cjenovniku prevoznika.

Prekoračenje dodatnog vremena za utovar tereta

Član 41

Ako teret nije utovaren u vozilo ni po isteku dodatnog vremena utovara, prevoznik može odustati od ugovora o prevozu tereta i zahtijevati naknadu štete.

Vrijeme utovara

Član 42

U vrijeme utovara u vozilo računa se i vrijeme potrebno za:

- 1) popunjavanje teretnog lista i predaju prevozniku isprava koje se odnose na teret;
- 2) pokrivanje, vezivanje i drugo obezbjeđivanje tereta u vozilu, ako je pošiljalac dužan da to izvrši;
- 3) obavljanje radnji bez kojih se prevoz ne može započeti.

Kašnjenje sa otpočinjanjem prevoza

Član 43

Kad prevoznik kasni sa otpočinjanjem prevoza toliko da pošiljalac nema interesa za ugovoreni prevoz, pošiljalac može odustati od ugovora o prevozu tereta i zahtijevati naknadu štete.

Teretni list

Član 44

- (1) Teretni list se izdaje prilikom prijema tereta na prevoz.
- (2) Za vrijeme obavljanja prevoza tereta u vozilu se mora nalaziti teretni list.
- (3) Izdavanjem teretnog lista prevoznik potvrđuje da je zaključen ugovor o prevozu i da je teret primljen na prevoz.

Član 45

- (1) Teretni list se izdaje u tri originalna primjerka.
- (2) Prvi primjerak teretnog lista predaje se pošiljaocu, drugi prati teret u prevozu i predaje se primaocu, a treći ostaje kod prevoznika.
- (3) Ako tereti koji se primaju na prevoz moraju biti utovareni u različita vozila ili ako je riječ o različitim vrstama tereta ili ako su tereti podijeljeni u grupe, pošiljalac ili prevoznik mogu zahtijevati da se za svako vozilo ili za svaku vrstu tereta ili za svaku grupu tereta izda poseban teretni list.

Sadržaj teretnog lista

Član 46

- (1) Teretni list sadrži:
- 1) mjesto i datum izdavanja;
 - 2) ime, prezime i prebivalište, odnosno naziv i sjedište pošiljaoca;
 - 3) ime, prezime i prebivalište, odnosno naziv i sjedište prevoznika;
 - 4) registarski broj vozila;
 - 5) mjesto i datum utovara tereta;
 - 6) ime, prezime i prebivalište, odnosno naziv i sjedište primaoca, kao i mjesto istovara;
 - 7) propisani opis tereta i način pakovanja, a za opasne terete - propisani i uobičajeni opis tereta;
 - 8) broj pakovanja i njihove oznake;
 - 9) bruto masu tereta ili količinu izraženu na drugi način;
 - 10) troškove u vezi s prevozom tereta (naknada za prevoz, dodatni troškovi, carinske dažbine i drugi izdaci nastali od zaključenja ugovora o prevozu do predaje tereta primaocu), sa naznakom obveznika plaćanja;
 - 11) uputstva potrebna za carinske i druge radnje;
 - 12) spisak isprava koje se prilažu uz teretni list.

(2) Pored podataka iz stava 1 ovog člana, teretni list može da sadrži podatke o:

- 1) zabrani pretovara tereta;
- 2) troškovima koje pošiljalac preuzima na sebe;
- 3) iznosu pouzeća;
- 4) iznosu vrijednosti tereta ili iznosu posebne vrijednosti tereta;
- 5) uputstvima pošiljaoca prevozniku u pogledu osiguranja tereta;
- 6) ugovorenom roku prevoza;
- 7) bližem načinu utvrđivanja količine tereta (vaganje, mjerenje, brojanje i dr.).

Potpisivanje teretnog lista

Član 47

- (1) Prevoznik i pošiljalac potpisuju sve primjerke teretnog lista.
- (2) Potpisi iz stava 1 ovog člana mogu biti zamijenjeni pečatom prevoznika i pošiljaoca.
- (3) Lice koje je pošiljalac ovlastilo da utovari teret može, u njegovo ime, potpisati teretni list, uz naznaku da je potpisao u ime pošiljaoca.

Prepis teretnog lista

Član 48

U slučaju prepisa teretnog lista mora postojati vidna oznaka da se radi o prepisu, kao i upozorenje da se na osnovu prepisa ne može raspolagati teretom.

Upisivanje podataka u teretni list

Član 49

- (1) Podatke iz člana 46 stav 1 tač. 1 do 4 ovog zakona u teretni list unosi prevoznik, a od tač. 5 do 12 pošiljalac.
- (2) Podatke iz člana 46 stav 2 ovog zakona u teretni list unosi ugovorna strana koja zahtijeva da ti podaci budu sadržani u teretnom listu.
- (3) Ako na zahtjev pošiljaoca prevoznik u teretni list unosi podatke koje po odredbama st. 1 i 2 ovog člana treba da unese pošiljalac, smatra se da ih je unio u ime i za račun pošiljaoca.

Odgovornost za netačne i nepotpune podatke

Član 50

Pošiljalac je odgovoran za štetu nastalu zbog netačnih i nepotpunih podataka koje je sam unio u teretni list ili koje je, na njegov zahtjev, unio prevoznik.

Provjeravanje tačnosti podataka i upisivanje primjedbi u teretni list

Član 51

- (1) Prije preuzimanja tereta na prevoz prevoznik je dužan da provjeri:
 - 1) tačnost podataka koji su uneseni u teretni list, a koji se odnose na broj pakovanja i njihovu oznaku;
 - 2) spoljni izgled tereta i ambalaže.
- (2) Prevoznik može unijeti u teretni list obrazložene primjedbe o podacima iz stava 1 ovog člana, odnosno razloge zbog kojih nije mogao da provjeri te podatke.
- (3) Primjedbe prevoznika iz stava 2 ovog člana smatraju se tačnim ukoliko se pošiljalac saglasi s tim primjedbama i saglasnost unese u teretni list.
- (4) Pošiljalac može zahtijevati od prevoznika, ako to ne stvara veće troškove ili nesrazmjerni gubitak u vremenu, da na njegov trošak provjeri:

- 1) bruto masu tereta predatog na prevoz ili njegovu količinu označenu na drugi način;
- 2) sadržaj pakovanja radi utvrđivanja uobičajenog naziva tereta u prevozu i njihovog stanja.
- (5) Nalaz o provjeri iz stava 1 ovog člana unosi se u teretni list.

Član 52

Ako teretni list ne sadrži primjedbe prevoznika stavljene u smislu odredbe člana 51 stav 2 ovog zakona, smatra se, dok prevoznik suprotno ne dokaže, da su teret i ambalaža bili u dobrom stanju, kao i da broj i oznake pakovanja odgovaraju podacima iz teretnog lista.

Obaveza dostavljanja podataka i isprava

Član 53

- (1) Pošiljalac je dužan da pruži prevozniku sve podatke i da uz teretni list priloži i stavi na raspolaganje prevozniku sve isprave koje su potrebne za sprovođenje carinskih i drugih radnji.
- (2) Prevoznik nije dužan da ispituje ispravnost i tačnost podataka i isprava iz stava 1 ovog člana.
- (3) Pošiljalac je odgovoran za štetu koja bi mogla nastati zbog nedostataka ili netačnosti podataka, odnosno neispravnosti isprava iz stava 1 ovog člana.

Odgovornost prevoznika u slučaju gubitka ili nepravilnog korišćenja isprava

Član 54

- (1) Prevoznik odgovara za štetu nastalu gubitkom ili nepravilnim korišćenjem isprava iz člana 53 stav 1 ovog zakona, osim ako dokaže da nije kriv.
- (2) Naknada štete u slučaju iz stava 1 ovog člana ne može biti veća od iznosa koji bi prevoznik bio dužan da naknadi da je teret predat na prevoz izgubljen.

Prenosivi teretni list

Član 55

- (1) Pošiljalac i prevoznik mogu sporazumno odrediti da prevoznik izda teretni list po naredbi ili na donosioca (prenosivi teretni list).
- (2) Na primjerku teretnog lista koji se predaje pošiljaocu mora biti izričito naznačeno da je to prenosivi teretni list, a na ostalim primjercima originala teretnog lista da je izdat prenosivi teretni list.
- (3) Uslovi ugovora o prevozu i opšti uslovi poslovanja prevoznika obavezuju imaooca prenosivog teretnog lista koji nije pošiljalac, samo ako su sadržani u prenosivom teretnom listu ili se na njih u teretnom listu izričito poziva.

Potpis

Član 56

Prenosivi teretni list sadrži potpise prevoznika i pošiljaoca ili lica koja oni ovlaste.

Prepis prenosivog teretnog lista

Član 57

- (1) Pošiljalac i prevoznik mogu zahtijevati da se sačini prepis prenosivog teretnog lista.
- (2) Na svakom prepisu prenosivog teretnog lista mora biti naznačeno da se radi o prepisu, kao i da se na osnovu njega ne može raspolagati sa teretom.

Način prenosa prenosivog teretnog lista

Član 58

- (1) Prenosivi teretni list po naredbi prenosi se indosamentom, a prenosivi teretni list na donosioca - predajom.
- (2) Na oblik i pravno dejstvo indosamenta shodno se primjenjuju propisi o mjenici, osim odredaba koje se odnose na regres.
- (3) Ako u prenosivom teretnom listu po naredbi nije naznačen primalac tereta, takav teretni list prenosi se naredbom pošiljaoca.

Izvršenje prevoza

Član 59

- (1) Prevoznik je dužan da teret preveze putem koji je ugovoren.
- (2) Ako put prevoza nije ugovoren, prevoznik je dužan da teret preveze putem koji je najpovoljniji za prevoz takvih tereta.

Prevozni rok

Član 60

- (1) Prevoznik je dužan da teret preveze u ugovorenom roku.
- (2) Ako rok iz stava 1 ovog člana nije ugovoren, prevoznik je dužan da teret preveze za vrijeme koje je uobičajeno za prevoz takvog tereta, s obzirom na vrstu i dužinu puta, kao i vrstu vozila.

Trajanje prevoznog roka

Član 61

- (1) Ugovoreni rok za prevoz tereta počinje da teče od isteka roka za utovar tereta, odnosno dodatnog roka za utovar.
- (2) Smatra se da je ugovorni rok istekao od momenta obavještenja primaoca da je teret prispjeo u mjesto odredišta i da je pripremljen za predaju ili od momenta kad je prevoznik pokušao da preda teret primaocu.

Zahtjev za uputstvo kada prevoz tereta nije moguće izvršiti

Član 62

- (1) Ako prevoz tereta nije moguće izvršiti u ugovorenom roku i pod ugovorenim uslovima, prevoznik je dužan da zahtijeva uputstva od lica ovlaštenog za raspolaganje teretom u toku prevoza. Ako imalac prenosivog teretnog lista prevozniku nije poznat, prevoznik je dužan da potrebna uputstva zahtijeva od pošiljaoca.
- (2) Ako prevoznik ne dobije uputstva stava 1 ovog člana u primjerenom roku, dužan je da preduzme odgovarajuće mjere radi zaštite interesa lica koje je ovlašćeno za raspolaganje teretom.
- (3) Prevoznik je dužan da postupi po odredbama st. 1 i 2 ovog člana i kad okolnosti bitno otežavaju izvršenje prevoza pod ugovorenim uslovima.

Mjere za očuvanje tereta

Član 63

- (1) Prevoznik je dužan da preduzme mjere potrebne za očuvanje tereta predatog na prevoz.
- (2) Ako prevoznik ne zatraži od pošiljaoca uputstva o mjerama potrebnim za očuvanje tereta, smatra se da mu je bilo poznato koje se mjere moraju preduzeti radi očuvanja tereta.
- (3) Ako u teretnom listu nije sadržano obavještenje o vrsti opasnosti od tereta predatog na prevoz, na korisnika prevoza pada teret dokazivanja da je prevoznik znao ili morao znati za vrstu opasnosti od tereta.

Pravo pošiljaoca na raspolaganje teretom u toku prevoza

Član 64

- (1) Ako nije izdat prenosivi teretni list, pošiljalac raspolaže teretom u toku prevoza i može da zahtijeva:
 - 1) da se obustavi prevoz tereta;
 - 2) da se predaja tereta primaocu odloži;
 - 3) da se teret preda u nekom drugom mjestu odredišta;
 - 4) da se teret preda njemu ili nekom drugom primaocu koji nije određen ugovorom o prevozu ili u teretnom listu;
 - 5) da se teret vrati u mjesto otpreme.
- (2) Zahtjevi iz stava 1 ovog člana moraju biti podneseni u pisanoj formi.
- (3) Pravo pošiljaoca da raspolaže teretom u toku prevoza prestaje predajom teretnog lista drugom licu.

Odgovornost prevoznika

Član 65

- (1) Prevoznik je odgovoran za štetu nastalu zbog neizvršenja zahtjeva iz člana 64 ovog zakona.
- (2) Naknada štete u slučaju iz stava 1 ovog člana ne može biti veća od naknade štete za koju bi prevoznik odgovarao da je teret predat na prevoz izgubljen.

Pravo primaoca na raspolaganje teretom u toku prevoza

Član 66

- (1) Primalac tereta može raspolagati sa teretom u toku prevoza pod uslovima i na način iz člana 64 ovog zakona, ako pošiljalac stavi u teretni list napomenu da primalac ima pravo da raspolaže teretom.
- (2) Primalac može raspolagati teretom koji je u prevozu i ako mu pošiljalac preda svoj primjerak teretnog lista ili ako teret stigne u mjesto odredišta.

Pravo imaoca prenosivog teretnog lista na raspolaganje teretom u toku prevoza

Član 67

- (1) Ako je izdat prenosivi teretni list, teretom predatim na prevoz može raspolagati samo ovlašćeni imalac prenosivog teretnog

lista, i to pod uslovom da su ispunjene obaveze koje proizlaze iz prenosivog teretnog lista.

(2) U slučaju iz stava 1 ovog člana imalac prenosivog teretnog lista može od prevoznika zahtijevati:

- 1) da obustavi prevoz;
- 2) da mu se teret preda u nekom drugom mjestu odredišta;
- 3) da se teret vrati u mjesto otpreme.

(3) Ako imalac prenosivog teretnog lista zahtijeva da mu se teret preda u nekom drugom mjestu odredišta, on mora prevozniku, prilikom prijema tereta, vratiti prenosivi teretni list.

(4) Ako se sa teretom raspoláže na način koji nije predviđen u stavu 2 ovog člana, zahtjev se mora unijeti u prenosivi teretni list i potvrditi potpisom imaoca prenosivog teretnog lista.

(5) Zahtjev iz stava 4 ovog člana koji nije unijet u prenosivi teretni list ili nije potvrđen potpisom imaoca prenosivog teretnog lista ne proizvodi pravno dejstvo.

Odbijanje zahtjeva za izmjenu ugovora o prevozu tereta

Član 68

Prevoznik može odbiti zahtjev za izmjenu ugovora o prevozu, ako:

- 1) izmjena ugovora nije više moguća u vrijeme kad je zahtjev prispio licu koje mora da ga izvrši;
- 2) bi usljed izmjene ugovora nastala šteta drugom korisniku prevoza;
- 3) mu se vlasnik tereta ne obaveže da će naknaditi štetu i sve troškove nastale zbog izmjene ugovora;
- 4) ako je izmjena ugovora protivna carinskim ili drugim propisima.

Predaja tereta

Član 69

(1) Prevoznik je dužan da teret preda u mjestu odredišta ili u mjestu koje za prijem tereta odredi lice ovlašćeno da raspoláže teretom.

(2) Prevoznik je dužan da teret preda primaocu ili imaocu prenosivog teretnog lista, a ako teretni list ili prenosivi teretni list nije izdat, licu koje je ugovorom o prevozu ili na drugi način određeno za prijem tereta.

Prispjeće tereta

Član 70

(1) Primalac može po prispjeću tereta u mjesto odredišta zahtijevati od prevoznika da mu preda drugi primjerak teretnog lista, ako je ispunio svoje obaveze iz ugovora o prevozu.

(2) Prevoznik je dužan da udovolji zahtjevu primaoca iz stava 1 ovog člana, ako u zahtjevu pošiljalca koji je izdat na osnovu člana 64 ovog zakona nije drukčije određeno.

(3) Primalac je dužan da potvrdi prevozniku prijem tereta iz teretnog lista.

(4) Primalac koji je odbio prijem tereta može naknadno zahtijevati predaju tereta i to sve dok prevoznik ne dobije drukčiji nalog.

Obavještenje o prispjeću tereta

Član 71

(1) Prevoznik je dužan da bez odlaganja, u pisanoj formi, obavijesti primaoca o prispjeću tereta u mjesto odredišta.

(2) Obavještenje iz stava 1 ovog člana dostavlja se na adresu koju je označio pošiljalac i to u toku radnog vremena primaoca, a ako je primalac fizičko lice u uobičajeno vrijeme.

Istovar tereta

Član 72

(1) Primalac je dužan da teret istovari, ako ugovorom nije drukčije određeno.

(2) Prilikom istovara primalac se mora pridržavati uputstava prevoznika koja se odnose na bezbjednost i zaštitu od štete lica, vozila i tereta utovarenih u vozilo.

(3) Mjesto istovara određuje primalac, ako ugovorom nije drukčije određeno.

(4) Na istovar tereta shodno se primenjuju odredbe čl. 36 i 39 ovog zakona.

(5) Ako istovar tereta nije izvršen u skladu stavom 2 ovog člana, prevoznik može istovariti teret na trošak i rizik primaoca i postupiti po odredbama člana 76 ovog zakona.

Vraćanje prenosivog teretnog lista

Član 73

Imalac prenosivog teretnog lista dužan je da prilikom preuzimanja tereta vrati prevozniku prenosivi teretni list.

Prigovor za oštećenje tereta

Član 74

(1) Ako primalac primi teret bez prigovora, smatra se da mu je teret uredno predat u stanju koje je označeno u teretnom listu ili u prenosivom teretnom listu, a ako te isprave ne postoje, u stanju u kakvom je primljen na prevoz.

(2) Za oštećenja koja nijesu bila vidljiva u času predaje primalac je dužan da, u pisanoj formi i odmah po otkrivanju oštećenja, stavi prigovor, a najkasnije u roku od sedam dana od dana predaje.

(3) Ukoliko primalac ne postupi u skladu sa stavom 2 ovog člana, gubi pravo na naknadu štete.

Nemogućnost isporuke tereta

Član 75

Ako primalac odbije prijem tereta ili se ne može pronaći, prevoznik je dužan da, bez odlaganja, zatraži uputstvo od pošiljaoca.

Čuvanje i prodaja neisporučenog tereta

Član 76

(1) Ako prevoznik ne dobije uputstvo iz člana 75 ovog zakona ili ako ne postoji mogućnost predaje tereta, prevoznik može u ime i na trošak lica koje je ovlašćeno da raspolaže teretom:

1) istovariti teret i predati ga na čuvanje javnom skladištu ili drugom licu ili ga može sam čuvati;

2) odmah prodati teret koji je podložan kvaru, kao i teret čiji bi troškovi čuvanja bili veći od vrijednosti samog tereta.

(2) Prevoznik je dužan da o predaji tereta na čuvanje obavijesti bez odlaganja lice koje je ovlašćeno da raspolaže sa teretom.

(3) Ako teret preda na čuvanje javnom skladištu ili drugom licu, prevoznik je odgovoran za njihov izbor.

(4) Prevoz je završen kad prevoznik postupi po odredbama stava 1 ovog člana.

(5) Prevoznik može prodati teret i ako lice koje je ovlašćeno da raspolaže teretom ne preuzme teret u roku od 30 dana od dana njegove predaje na čuvanje ili ne da uputstvo po kome prevoznik treba da postupi.

Iznos ostvaren prodajom tereta

Član 77

(1) Iznos ostvaren prodajom tereta, po odredbama člana 76 ovog zakona, prevoznik je dužan da, po odbitku svojih potraživanja koja su nastala u vezi s prevozom i troškovima čuvanja i prodaje tereta, položi kod nadležnog suda u korist lica koje je ovlašćeno da raspolaže teretom.

(2) O izvršenoj prodaji i polaganju preostalog iznosa kod suda prevoznik je dužan da obavijesti pošiljaoca ili lice koje je ovlašćeno da raspolaže teretom.

Odgovornost prevoznika za štetu usljed gubitka ili oštećenja tereta

Član 78

Prevoznik je odgovoran za štetu nastalu zbog potpunog ili djelimičnog gubitka ili oštećenja tereta koji je preuzeo na prevoz i to od momenta preuzimanja tereta na prevoz do momenta njegove predaje primaocu, kao i za štetu nastalu zbog zakašnjenja u prevozu i predaji tereta primaocu, osim ako dokaže da je šteta nastala zbog radnji ili propusta korisnika prevoza, svojstva tereta ili drugih uzroka koji se nijesu mogli predvidjeti, izbjeći ili otkloniti.

Oslobađanje odgovornosti prevoznika

Član 79

(1) Prevoznik se oslobađa odgovornosti ako je potpun ili djelimičan gubitak ili oštećenje tereta nastalo zbog:

1) upotrebe otvorenih i nepokrivenih vozila, ako je upotreba takvih vozila izričito ugovorena i naznačena u teretnom listu;

2) nedostatka ili lošeg stanja ambalaže za teret koja je po svojoj prirodi podložna rasipanju ili oštećenju ili ako nije upakovana ili nije propisno upakovana;

3) rukovanja, utovara, slaganja i istovara tereta od strane pošiljaoca, odnosno primaoca ili lica koja su radila na tim poslovima po nalogu pošiljaoca, odnosno primaoca;

4) svojstva tereta zbog koga je teret naročito podložan potpunom ili djelimičnom gubitku ili oštećenju (lomljenje, rđanje, truljenje, dejstvo mraza i toplote, sušenje, curenje, rasipanje i sl.);

5) nedostataka ili nepotpunosti oznake na pakovanjima.

(2) Prevoznik nije odgovoran za štetu nastalu zbog potpunog ili djelimičnog gubitka ili oštećenja tereta predatog na prevoz ako dokaže da je preduzeo mjere koje je prema okolnostima bio dužan da preduzme, kao i da je postupio po posebnim uputstvima ukoliko su mu data od pošiljaoca.

(3) Ako je potpun ili djelimičan gubitak ili oštećenje tereta moglo nastati u vezi s jednom ili više posebnih okolnosti navedenih u stavu 1 ovog člana, pretpostavlja se da je šteta nastala zbog tih okolnosti, dok imalac prava suprotno ne dokaže.

Odgovornost prevoznika za pomoćnike

Član 80

Prevoznik odgovara za štetu koju prouzrokuju lica koja su po njegovom nalogu radila na izvršenju prevoza, kao i za druge prevoznike koje je koristio za prevoz tereta, odnosno lica koja su po njihovom nalogu radila na izvršenju prevoza.

Odgovornost prevoznika

Član 81

Prevoznik se ne može osloboditi od odgovornosti za štetu pozivanjem na odredbe člana 79 ovog zakona, ako je prevoz tereta izvršen vozilom koje je snabdjeveno potrebnom opremom za zaštitu tereta od toplote, hladnoće, razlike u temperaturi ili vlažnosti vazduha, a ne dokaže da je preduzeo mjere koje je, prema okolnostima, bio dužan da preduzme u pogledu izbora, održavanja i upotrebe takve opreme, kao i da je postupio po posebnim uputstvima ukoliko su mu data od pošiljaoca.

Izgubljeni teret

Član 82

(1) Teret se smatra izgubljenim u prevozu ako ga prevoznik nije predao primaocu u roku od 30 dana od dana isteka ugovorenog roka, a ako ugovoreni rok nije predviđen, u roku od 60 dana od dana kad je prevoznik preuzeo teret.

(2) Imalac prava može, do trenutka prijema naknade štete za izgubljen teret, podnijeti pisani zahtjev da bude obaviješten ako se teret pronađe u roku od jedne godine od isplate naknade štete, o čemu mu se izdaje pisana potvrda.

(3) U roku od 30 dana od dana prijema obavještenja o pronalazenju tereta, imalac prava može zahtijevati da mu se teret preda, uz povraćaj naknade štete koju je primio.

Odgovornost za prevoz opasnog tereta

Član 83

Prevoznik ne odgovara za štetu nastalu zbog prevoza opasnih tereta, ako pri preuzimanju tih tereta na prevoz nije znao niti je mogao znati da je u pitanju opasan teret.

Naknada štete za gubitak i oštećenje tereta

Član 84

(1) Naknada štete za potpun ili djelimičan gubitak i oštećenje tereta predatog na prevoz određuje se prema ugovorenoj cijeni, a ako nije ugovorena, prema tržišnoj cijeni koju je teret imao u vrijeme i u mjestu otpreme.

(2) Naknada štete iz stava 1 ovog člana ne može biti veća od iznosa koji bi:

1) prevoznik morao da plati u slučaju potpunog gubitka tereta, ako je cijeli teret oštećen;

2) prevoznik morao da plati u slučaju gubitka oštećenog dijela tereta, ako je oštećen samo jedan dio tereta.

Iznosi za naknadu štete

Član 85

(1) Za štetu nastalu zbog potpunog ili djelimičnog gubitka ili oštećenja tereta prevoznik odgovara po kilogramu bruto mase izgubljenog ili oštećenog tereta do 7,5 €.

(2) Pored iznosa iz stava 1 ovog člana, prevoznik je dužan da pošiljaocu naknadi plaćenu naknadu za prevoz i druge troškove nastale u prevozu tereta, i to u potpunosti ukoliko je došlo do gubitka tereta, a u srazmjernom iznosu, ukoliko je došlo do oštećenja tereta.

(3) U slučaju zakašnjenja u prevozu i predaji tereta, prevoznik je dužan da plati 1/10 naknade za prevoz za svaki dan zakašnjenja, a najviše do 1/3 ukupne naknade za prevoz.

(4) Ako ovlašćeno lice dokaže da mu je zakašnjenjem prouzrokovana šteta, prevoznik je dužan da je nadoknadi, u iznosu koji ne može biti veći od iznosa troškova prevoza.

(5) U ugovoru o prevozu može se naznačiti i veći iznos naknade štete od iznosa iz stava 1 ovog člana i u tom slučaju prevoznik odgovara za štetu nastalu zbog potpunog ili djelimičnog gubitka ili oštećenja tereta do označenog iznosa.

(6) Ako je vrijednost tereta označena u skladu sa stavom 5 ovog člana, prevoznik ima pravo na povećanje naknade za prevoz.

Zahtjev za naknadu štete

Član 86

(1) Zahtjev za naknadu štete u slučaju potpunog ili djelimičnog gubitka ili oštećenja tereta podnosi se u roku od 60 dana od dana saznanja za štetu.

(2) Zahtjev za naknadu štete u slučaju zakašnjenja u prevozu i predaji tereta primaocu podnosi se u roku od 30 dana od dana predaje tereta primaocu.

Naknada za prevoz

Član 87

Visina naknade za prevoz određuje se ugovorom o prevozu tereta ili vidno istaknutim i objavljenim cjenovnikom usluga.

Plaćanje naknade za prevoz

Član 88

(1) Naknada za prevoz se plaća samo za teret koji je prevezen i u mjestu odredišta stavljen na raspolaganje primaocu ili drugom ovlaštenom licu.

(2) Ako je teret prevezen samo jednim dijelom puta, prevoznik ima pravo na srazmjernu naknadu za prevoz za pređeni put, a ako je za to odgovoran korisnik prevoza, na naknadu za prevoz u punom iznosu.

Predaja na čuvanje i prodaja tereta

Član 89

(1) Ako primalac ne ispuni svoje obaveze u vezi sa prevozom, prevoznik nije dužan da preda teret ako mu primalac, na njegov zahtjev i bez odlaganja, ne položi odgovarajuće jamstvo.

(2) U slučaju iz stava 1 ovog člana prevoznik može teret predati na čuvanje javnom skladištu ili drugom licu ili ga može sam čuvati.

(3) Prevoznik je dužan da, bez odlaganja, obavijesti primaoca i pošiljaoca o predaji tereta na čuvanje.

(4) Ako prevoznik preda teret na čuvanje javnom skladištu ili drugom licu, odgovoran je za njihov izbor.

(5) Prevoznik može prodati teret ako obaveze iz stava 1 ovog člana ne budu ispunjene u roku od 15 dana od dana obavještenja o predaji na čuvanje ili odmah ako je teret podložan kvaru ili ako troškovi čuvanja nijesu srazmjerni sa vrijednošću tereta.

(6) Na prodaju tereta primjenjuju se odredbe člana 77 ovog zakona.

V. PREVOZ U KOME UČESTVUJE VIŠE PREVOZNIKA

Uzastopni prevoznik

Član 90

(1) Ako je prevoz po jednom ugovoru izvršen od strane više uzastopnih prevoznika, prijemom tereta i teretnog lista, svaki od njih solidarno je odgovoran za potpun ili djelimičan gubitak, oštećenje tereta i prtljaga ili zakašnjenje u prevozu, osim u slučaju ako se može utvrditi na čijem dijelu puta je šteta nastala.

(2) Ako je prevoznik djelimično izvršenje prevoza povjerio drugom licu (potprevoznik), za sve obaveze iz ugovora o prevozu odgovara prevoznik.

Solidarna odgovornost

Član 91

Za štetu nastalu zbog smrti, tjelesne povrede ili oštećenja zdravlja, kao i za štetu nastalu zbog zakašnjenja u prevozu putnika odgovaraju solidarno prevoznik koji je zaključio ugovor o prevozu i prevoznik na čijem je dijelu puta došlo do smrti, tjelesne povrede ili oštećenja zdravlja ili zakašnjenja u prevozu.

Srazmjerna odgovornost za štetu

Član 92

(1) Prevoznik koji je naknadio štetu korisniku prevoza po odredbama čl. 90 i 91 ovog zakona ima pravo regresa prema ostalim prevoznicima koji odgovaraju solidarno.

(2) Ako se iznos štete nastale na pojedinim djelovima puta može utvrditi, svaki prevoznik odgovoran je za štetu srazmjerno svom udjelu u naknadi za prevoz.

VI. KOMBINOVANI PREVOZ

Kombinovani prevoz

Član 93

(1) Ako, na osnovu ugovora, u prevozu učestvuju više prevoznika iz raznih grana saobraćaja, prevoznik koji je zaključio ugovor o prevozu odgovara za štetu po propisima o naknadi štete koji važe za prevoznika na čijem je dijelu puta šteta nastala.

(2) Ako se prevoznik u izvršenju prevoza koristi prevoznicima iz drugih grana saobraćaja bez znanja pošiljaoca, prevoznik koji je zaključio ugovor o prevozu odgovara za štetu po odredbama ovog zakona, bez obzira na čijem je dijelu puta šteta nastala, ako je to povoljnije za korisnika prevoza.

VII. OSTVARIVANJE POTRAŽIVANJA

Ostvarivanje potraživanja

Član 94

(1) Imalac prava može ostvariti potraživanje iz ugovora o prevozu podnošenjem zahtjeva prevozniku u pisanoj formi ili podnošenjem tužbe sudu - ako prevoznik ne isplati naknadu štete u roku od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva.

(2) Prevoznik koji ne isplati naknadu štete imaocu prava u roku od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva duuguje imaocu prava i zateznu kamatu počev od dana kada je istekao ovaj rok.

(3) Na potraživanje prevoznika prema korisniku prevoza teče kamata od 5% godišnje od dana dostave zahtjeva u pisanoj formi korisniku prevoza ili ako takav zahtjev nije učinjen, od dana pokretanja spora.

VIII. ZASTARJELOST POTRAŽIVANJA

Zastarijevanje potraživanja za prevoz tereta ili prtljaga

Član 95

(1) Potraživanja iz ugovora o prevozu tereta ili prtljaga zastarijevaju za jednu godinu.

(2) Zastarijevanje počinje da teče za potraživanje:

1) oštećenja tereta ili prtljaga, kao i zbog zakašnjenja u prevozu tereta ili prtljaga - od dana kad je prevoznik predao teret;

2) zbog potpunog ili djelimičnog gubitka tereta, odnosno prtljaga - od dana kada se, po odredbama ovog zakona, smatra da je teret, odnosno prtljag izgubljen.

Zastarijevanje potraživanja za smrt, tjelesnu povredu ili oštećenje zdravlja putnika

Član 96

(1) Potraživanja nastala zbog smrti, tjelesne povrede ili oštećenja zdravlja prouzrokovanih udesom ili nezgodom zastarijevaju za tri godine.

(2) Rok zastarjelosti teče od dana kada je lice kome je šteta prčinjena o tome saznalo ili je moralo saznati, ali ne može biti duži od pet godina od dana nastanka udesa ili nezgode.

Prekid zastarijevanja

Član 97

(1) Zastarijevanje se prekida podnošenjem zahtjeva prevozniku u pisanoj formi.

(2) Zastarijevanje počinje da teče iznova od dana kad je imaocu prava dostavljen, u pisanoj formi, odgovor na njegov zahtjev i kad su mu vraćene isprave priložene uz taj zahtjev.

(3) Zastarjelost ne može da nastupi prije isteka roka od 30 dana od dana prijema odgovora na zahtjev imaoca prava.

IX. PRELAZNA I ZAVRŠNA ODREDBA

Prestanak važenja

Član 98

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje primjena Zakona o ugovorima o prevozu u drumskom saobraćaju ("Službeni list SRJ", br. 26/95).

Stupanje na snagu

Član 99

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".